

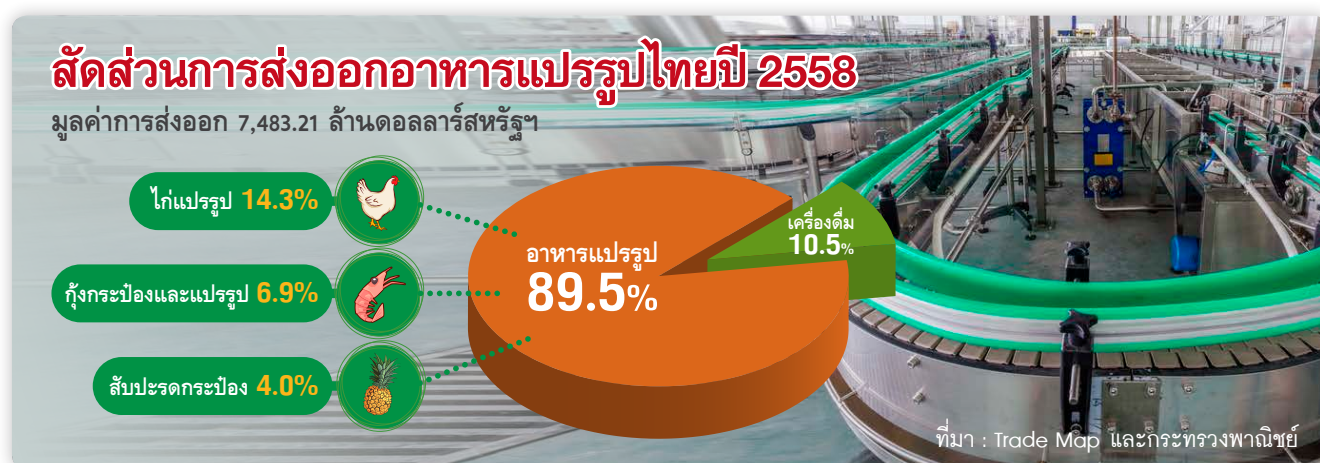
K SME Analysis

ส่งออกอาหารแปรรูปไทย สร้างรายได้ติดอันดับโลก

“สิทธิพิเศษทางภาษี” ยังคงเป็นปัจจัยสำคัญ ที่รักษาขีดความสามารถทางการแข่งขันในการส่งออก อาหารแปรรูปไทย

‘อุตสาหกรรมแปรรูปอาหารไทย’¹ ถือเป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมการผลิตที่มีขีดความสามารถทางการแข่งขันในการส่งออกสูง โดยในปี 2558 ภาพรวมมูลค่าส่งออกอาหารแปรรูปไทยอยู่ที่ 17,322.36 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 3.2 ของมูลค่าส่งออกอาหารแปรรูปทั่วโลก โดยร้อยละ 43.2 ของมูลค่าส่งออกอาหารแปรรูปมาจากการส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ไทยนับเป็นผู้ส่งออกอาหารแปรรูปรายใหญ่อันดับ 10 ของโลก² โดยตลาดส่งออกอาหารแปรรูปที่สำคัญของไทย คือ ญี่ปุ่นและสหรัฐอเมริกา (รวมคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 29.4 ของมูลค่าส่งออกอาหารแปรรูปในปี 2558) โดยอาหารแปรรูปที่ประเทศไทยมีบทบาทสำคัญในระดับโลกทั้งในด้านการผลิตและการส่งออกนั้น ได้แก่ ไก่แปรรูป (HS160232) กุ้งกระป๋องและแปรรูป (HS160521 และ HS160529) และสับปะรดกระป๋อง (HS200820) เป็นต้น

แม้ว่ามูลค่าการส่งออกอาหารแปรรูปของไทยจะหดตัวลงในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา
แต่ยังคงสามารถรักษาขีดความสามารถทางการแข่งขันในตลาดโลกไว้ได้

ภาพรวมมูลค่าส่งออกอาหารแปรรูปไทยมีแนวโน้มหดตัวต่อเนื่องตั้งแต่ ปี 2556 เป็นต้นมา ซึ่งเมื่อพิจารณาส่วนแบ่งตลาดส่งออกอาหารแปรรูปของไทยในตลาดโลกและดัชนีความได้เปรียบ (Revealed Comparative Advantage: RCA) ควบคู่กัน พบว่า

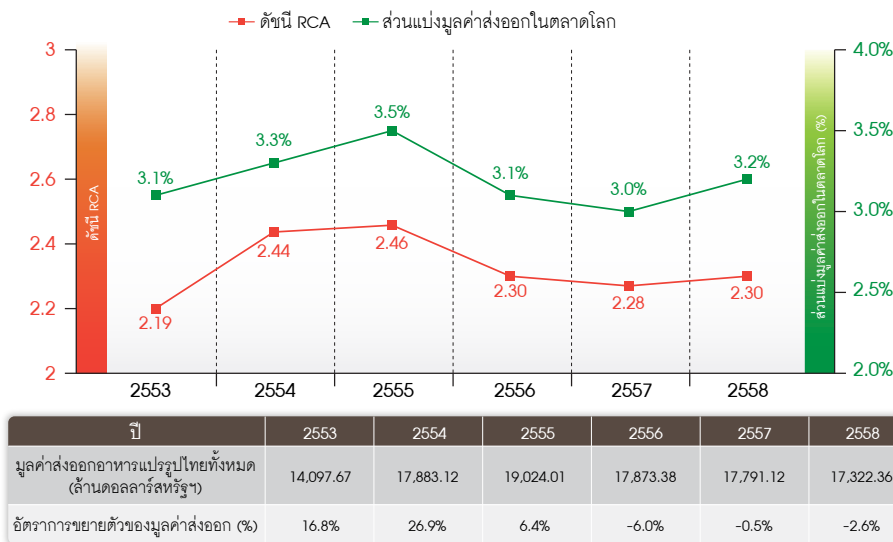
📈 การหดตัวของมูลค่าส่งออกอาหารแปรรูปไทยในปี 2556 เป็นผลจากวิกฤตทางด้านอุปทานในอาหารแปรรูปส่งออกของไทยรายการสำคัญอย่างน้ำตาล กุ้งกระป๋องและแปรรูป ซึ่งกระทบต่อภาพรวมขีดความสามารถทางการแข่งขันในการส่งออกและส่วนแบ่งตลาดส่งออกอาหารแปรรูปโลกของไทย อย่างไรก็ตามปัจจัยดังกล่าวเป็นเพียงปัจจัยชั่วคราวเท่านั้น

¹ อาหารแปรรูป (รวมเครื่องดื่ม) คือ สินค้าอุตสาหกรรมเกษตรที่สามารถบริโภคได้ เช่น น้ำตาล ไก่แปรรูป และอาหารกระป๋อง

² ภาพรวมมูลค่าส่งออกอาหารแปรรูปโลกในปี 2558 อยู่ที่ 538,912.24 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยผู้ส่งออกอาหารแปรรูปรายสำคัญได้แก่ สหรัฐอเมริกา (ร้อยละ 8.6) เยอรมนี (ร้อยละ 8.0) และเนเธอร์แลนด์ (ร้อยละ 6.9)

📈 ในขณะที่แนวโน้มการหดตัวของมูลค่าส่งออกอาหารแปรรูปที่ต่อเนื่องในปี 2557-2558 เป็นผลจากการชะลอตัวของอุปสงค์โลกต่ออาหารแปรรูปที่สืบเนื่องจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลก ซึ่งไม่ส่งผลกระทบต่อภาพรวมขีดความสามารถในการแข่งขันในการส่งออกและส่วนแบ่งตลาดส่งออกอาหารแปรรูปโลกของไทยเมื่อเทียบกับช่วงปี 2556

ขีดความสามารถในการแข่งขันของการส่งออก และส่วนแบ่งมูลค่าส่งออกอาหารแปรรูปไทยในตลาดโลก ปี 2553-2558

ดัชนีความได้เปรียบ โดยเปรียบเทียบ (RCA)

วัดขีดความสามารถในการแข่งขันในการส่งออกสินค้า หาก RCA มีค่ามากกว่า 1 หมายถึงประเทศมีความได้เปรียบในการผลิตและส่งออกสินค้านั้นๆ หาก RCA มีค่าน้อยกว่า 1 แสดงว่าประเทศไม่มีความได้เปรียบในการผลิตและส่งออกสินค้านั้นๆ

RCA ถูกนำมาใช้วิเคราะห์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงขีดความสามารถในการแข่งขันในการส่งออกของสินค้าของประเทศในแต่ละช่วงเวลาที่ผ่านมา แต่ไม่สามารถนำ RCA มาเปรียบเทียบขีดความสามารถในการแข่งขันของสินค้าในรายการเดียวกันระหว่างประเทศได้เนื่องจากมีความแตกต่างในโครงสร้างส่งออกของแต่ละประเทศ

วิกฤตอุปทานน้ำตาล กู้กระป๋องและแปรรูปในปี 2556

📈 **อุปทานน้ำตาลโลกถล่มตลาด** ส่งผลให้ราคาน้ำตาลโลกตกต่ำประกอบกับค่าเงินเรียลของบราซิล (คู่แข่งการค้า) อ่อนตัวรุนแรงทำให้น้ำตาลของบราซิลยิ่งถูกลง คู่ค้าน้ำตาลไทยหันไปสั่งซื้อจากบราซิล ส่งผลให้มูลค่าส่งออกน้ำตาลไทยหดตัว 28%

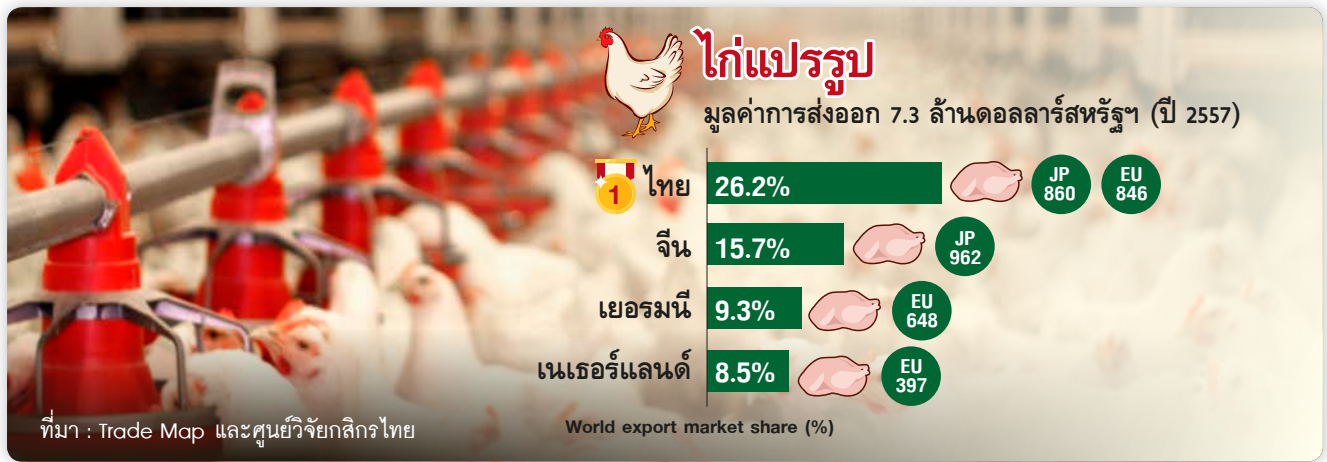
📈 **อุปทานกู้กระป๋องและแปรรูปไม่เพียงพอต่อคำสั่งซื้อ** จากปัญหาโรคภัยตายด่วน (EMS) แพ้ระบาด ส่งผลให้มูลค่าส่งออกกู้กระป๋องและแปรรูปหดตัว 20%

ที่มา : Global Trade Atlas และศูนย์วิจัยกสิกรไทย

ไก่แปรรูป

ปัจจัยด้านสิทธิพิเศษทางภาษี ส่งผลต่อขีดความสามารถทางการแข่งขันของไทย

ประเทศไทยส่งออกไก่แปรรูปมากเป็นอันดับ 1 ของโลก และมีส่วนแบ่งตลาดส่งออกคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 26.2 ของมูลค่าส่งออกไก่แปรรูปโลกในปี 2557 โดยตลาดส่งออกไก่แปรรูปที่สำคัญของไทย คือ ญี่ปุ่นและสหภาพยุโรป และมีคู่แข่งการค้าที่สำคัญอย่างประเทศจีน (ในตลาดญี่ปุ่น) ในขณะที่ตลาดสหภาพยุโรป (EU) กลับไม่มีคู่แข่งทางการค้าที่นอกเหนือไปจากประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปด้วยกัน นอกจากนี้การบังคับใช้มาตรการโควตาภาษีกับประเทศที่สาม (Tariff Quota) ของสหภาพยุโรป ก็เป็นเครื่องมือที่กีดกันผู้เล่นรายใหม่ในการเข้าสู่ตลาดสหภาพยุโรปด้วยเช่นกัน

ในปี 2558 ญี่ปุ่นนำเข้าไก่แปรรูปมากเป็นอันดับ 1 ของโลก โดยนำเข้าจากไทยและจีนรวมเป็นสัดส่วนร้อยละ 99.6 ของมูลค่านำเข้าไก่แปรรูปทั้งหมด ซึ่งการนำเข้าไก่แปรรูปของญี่ปุ่นเป็นไปในลักษณะสั่งทำตามความต้องการของลูกค้า (Made to Order) จึงทำให้ไม่มีความแตกต่างทางด้านผลิตภัณฑ์ระหว่างไทยและจีน

อย่างไรก็ดี หากพิจารณาเปรียบเทียบภาพรวมขีดความสามารถในการแข่งขันในการส่งออกไก่แปรรูประหว่างไทยและจีนในตลาดญี่ปุ่นพบว่า แม้ไทยจะมีความเสียเปรียบทางด้านต้นทุนการผลิตและค่าขนส่งที่สูงกว่า แต่การเจรจาเขตการค้าเสรีญี่ปุ่น-ไทย (JTEPA) ช่วยยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันในการส่งออกไก่แปรรูปของไทยเหนือคู่แข่งการค้าอย่างจีน ซึ่งจะเห็นได้จากหลังมีการบังคับใช้ JTEPA ที่ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ (RCA) และส่วนแบ่งตลาดส่งออกไก่แปรรูปของไทยในตลาดญี่ปุ่นเพิ่มสูงขึ้นจาก 10.2 และร้อยละ 41.4 ในปี 2550 มาอยู่ที่ 19.6 และร้อยละ 59.5 ในปี 2551 ตามลำดับ ทั้งนี้ในระยะข้างหน้า ยังคงต้องติดตามผลการเจรจาเขตการค้าเสรีไตรภาคีระหว่างจีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ (China-Japan-Korea FTA) ซึ่งหากการเจรจาเขตการค้าเสรีไตรภาคีสำเร็จและมีผลบังคับใช้ ความได้เปรียบทางด้านสิทธิภาษีที่อาจมีมากขึ้นของไก่แปรรูปจากจีนประกอบกับต้นทุนการผลิตและการขนส่งของไทยที่สูงกว่า จะทำให้ไทยต้องเผชิญกับความท้าทายมากขึ้นในการแข่งขันกับไก่แปรรูปส่งออกจากจีน

ตารางเปรียบเทียบขีดความสามารถในการแข่งขันของการส่งออกไก่แปรรูประหว่างไทยและจีนไปยังตลาดญี่ปุ่น

		
ลักษณะการผลิต	รับจ้างผลิต (OEM) + แปรนต์ตนเอง สั่งทำตามความต้องการของลูกค้า	รับจ้างผลิต (OEM) สั่งทำตามความต้องการของลูกค้า
ส่วนแบ่งตลาดญี่ปุ่น ปี 2558	59.6%	40%
ข้อเปรียบเทียบทางด้านราคา	มีต้นทุนที่สูงกว่าประเทศคู่แข่ง	มีต้นทุนที่ต่ำกว่าไทย
- ราคาส่งออกต่อหน่วย ปี 2558 - ต้นทุนค่าระวางเรือต่อหน่วย ปี 2558	4.43 USD/kg 0.02 USD/kg	4.27 USD/kg 0.01 USD/kg
สิทธิพิเศษทางภาษี	ได้เปรียบทางด้านสิทธิพิเศษทางภาษีเมื่อเทียบกับประเทศคู่แข่ง (JTEPA 0% ถึง 3%)	เสียเปรียบทางด้านสิทธิพิเศษทางภาษีเมื่อเทียบกับไทย (MFN 6% ถึง 21.3%)
ปัจจัยท้าทายต่อขีดความสามารถของไทยในระยะข้างหน้า	ญี่ปุ่น จีน และเกาหลีใต้อยู่ระหว่างการเจรจาเขตการค้าเสรีไตรภาคี ซึ่งหากการเจรจาบรรลุผลสำเร็จ จะส่งผลให้ความได้เปรียบทางด้านสิทธิพิเศษทางภาษีของไทยลดลง	

ที่มา : Trade Map, Japan Custom, สภาผู้ส่งสินค้าทางเรือแห่งประเทศไทย รวบรวมและคำนวณโดยศูนย์วิจัยกสิกรไทย

นัยต่อ SME ไทย : ในปัจจุบันประเทศไทยมีโรงงานแปรรูปไก่ขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้มาตรฐานระดับส่งออกจำนวน 81 โรงงาน และมีจำนวน 33 โรงงาน เป็น SME ที่ส่งออกไก่แปรรูปไปยังประเทศญี่ปุ่น ซึ่งด้วยกำลังการผลิตของโรงงานแปรรูปไก่มีสัดส่วนเพียงร้อยละ 20 ของกำลังการผลิตไก่แปรรูปทั้งประเทศราว 243 ล้านตัว/ปี (ที่มา : ศูนย์วิจัยระยะเพื่ออุตสาหกรรมอาหาร) จึงทำให้โรงงานแปรรูปไก่ต้องเผชิญความท้าทายมากขึ้นในการแข่งขันกับทั้งไก่แปรรูปส่งออกจากโรงงานขนาดใหญ่ของไทย (มีจำนวน 7 โรงงาน) และไก่แปรรูปส่งออกของจีน ทั้งในด้านกำลังการผลิต ต้นทุนการผลิต การขนส่งและอำนาจต่อรองต่ออุตสาหกรรมอื่นๆ ในห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) ซึ่งการรักษาตลาดส่งออกญี่ปุ่นไว้ได้คงต้องเน้นที่เรื่องมาตรฐานคุณภาพของสินค้า รวมไปถึงการเพิ่มมูลค่าไก่แปรรูปเพื่อจูงตลาด เช่น การออกผลิตภัณฑ์ไก่แปรรูปออร์แกนิกเพื่อจับกลุ่มผู้บริโภคญี่ปุ่นที่ใส่ใจสุขภาพและสิ่งแวดล้อม หรือการขอตราฮาลาลรับรองผลิตภัณฑ์ไก่แปรรูปเพื่อรองรับกลุ่มผู้บริโภคชาวมุสลิมที่กำลังขยายตัวในญี่ปุ่น

กึ่งกระป๋องและแปรรูป

ขีดความสามารถทางการแข่งขันของไทยลดลง จากข้อได้เปรียบสิทธิพิเศษทางภาษีหมดไป รวมถึงต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น

จากปัญหาการระบาดของโรคตายด่วนในกึ่ง (EMS) และการถูกตัดสิทธิ GSP ในการส่งออกไปยังตลาดสหภาพยุโรปส่งผลให้ไทยสูญเสียความสามารถในการแข่งขันในการส่งออกและสูญเสียความเป็นผู้นำในการส่งออก กึ่งกระป๋องและแปรรูปให้กับคู่แข่งการค้าอย่างเวียดนาม³ โดยในปี 2557 ไทยและเวียดนามมีตลาดส่งออก กึ่งกระป๋องและแปรรูปที่สำคัญร่วมกัน คือ สหรัฐฯ ญี่ปุ่น และสหภาพยุโรป⁴ ทั้งนี้ หากพิจารณาเปรียบเทียบขีดความสามารถในการแข่งขันในการส่งออกกึ่งกระป๋องและแปรรูประหว่างไทยและเวียดนามพบว่า เวียดนามมีความสามารถทางการแข่งขันสูงกว่าไทยทั้งในด้านต้นทุนทางด้านแรงงาน (ค่าจ้าง)⁵ ที่ต่ำกว่าซึ่งสะท้อนไปยังการตั้งราคาส่งออกที่ถูกกว่าและในด้านสิทธิ GSP ที่ทำให้เวียดนามเสียภาษีนำเข้าในอัตราที่ต่ำกว่าไทยในตลาดสหภาพยุโรป อย่างไรก็ตามด้วยจุดแข็งทางด้านโครงสร้างพื้นฐานและธุรกิจเกี่ยวเนื่องของอุตสาหกรรมกึ่งกระป๋องและแปรรูป เช่น ธุรกิจห้องเย็น และธุรกิจโลจิสติกส์ ประกอบกับการรักษามาตรฐานความปลอดภัยในอาหาร (Food Safety) ส่งผลให้ไทยยังคงสามารถรักษาส่วนแบ่งตลาดส่งออกสหรัฐฯ และญี่ปุ่นไว้ได้แม้มีต้นทุนการผลิตที่สูงกว่า

ค่าจ้างขั้นต่ำต่อวัน	
ไทย	8.37 USD
เวียดนาม	3.58-5.23 USD

ที่มา : National Wages and Productivity Commission (Philippines)

³ ผลิตภัณฑ์กึ่งแปรรูปที่ไทยและเวียดนามส่งออกคือ กุ้งต้ม กุ้งสุชิ ในขณะที่อินโดนีเซียส่งออกกุ้งกะปิ และกุ้งแช่แปด โดยกึ่งแปรรูปที่เวียดนามส่งออกมีขนาดประมาณ 70-80 ตัว/กก. ซึ่งเล็กกว่ากึ่งแปรรูปไทยที่มีขนาดอยู่ที่ 60-70 ตัว/กก.

⁴ ประเทศไทยส่งออกกึ่งกระป๋องและแปรรูปไปยังตลาด 3 ตลาดส่งออกหลักอย่าง สหรัฐฯ ญี่ปุ่น และสหภาพยุโรป คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 87.0 ของมูลค่าการส่งออกกึ่งกระป๋องและแปรรูปไทยทั้งหมดในปี 2557 ในขณะที่เวียดนามส่งออกกึ่งกระป๋องและแปรรูปไปยังทั้ง 3 ตลาดส่งออกคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 74.4 ของมูลค่าการส่งออกกึ่งกระป๋องและแปรรูปเวียดนามทั้งหมด

⁵ อุตสาหกรรมกึ่งกระป๋องและแปรรูปเป็นอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเข้มข้น (Labor intensive industry) ค่าจ้างขั้นต่ำที่สูงกว่าจะส่งผลกระทบต่อต้นทุนการแปรรูปกุ้ง

เมื่อมองไปข้างหน้า ไทยจะเผชิญความเสี่ยงในการสูญเสียขีดความสามารถในการแข่งขันในการส่งออก กุ้งกระป๋องและแปรรูปไปยังทั้ง 3 ตลาดส่งออกหลัก (สหรัฐฯ ญี่ปุ่น และสหภาพยุโรป) ให้กับเวียดนามมากขึ้น เนื่องจาก

✔ เวียดนามลงนามเป็นหนึ่งในสมาชิกความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (TPP) ซึ่งมี สหรัฐฯ และญี่ปุ่นร่วมลงนาม การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจนี้ไม่ได้ส่งผลให้เวียดนามมีความได้เปรียบทางด้านสิทธิ พิเศษทางภาษีมากกว่าเท่าที่เป็นอยู่ (ในสินค้าส่งออกกุ้งกระป๋องและแปรรูป) หากแต่จะส่งเสริมให้มีการค้าภายใน กลุ่มมากยิ่งขึ้น ซึ่งอาจทำให้ไทยสูญเสียส่วนแบ่งตลาดส่งออกสหรัฐฯ และญี่ปุ่นให้กับเวียดนามมากขึ้น

✔ เวียดนามบรรลุข้อตกลงการเจรจาเขตการค้าเสรีกับสหภาพยุโรป (FTA) ซึ่งจะมีผลบังคับใช้อย่างเป็นทางการในช่วงปลายปี 2560 ถึงต้นปี 2561 โดยในสินค้ากุ้งกระป๋องและแปรรูปจะมีการลดอากรนำเข้าจนเหลือ ร้อยละ 0 ภายในระยะเวลา 7 ปีตั้งแต่ FTA มีผลบังคับใช้อย่างเป็นทางการ ซึ่งความสำเร็จในการเจรจา FTA ระหว่างเวียดนามและสหภาพยุโรปนี้จะทำให้ไทยเสียเปรียบในเรื่องสิทธิพิเศษทางภาษีมากขึ้น

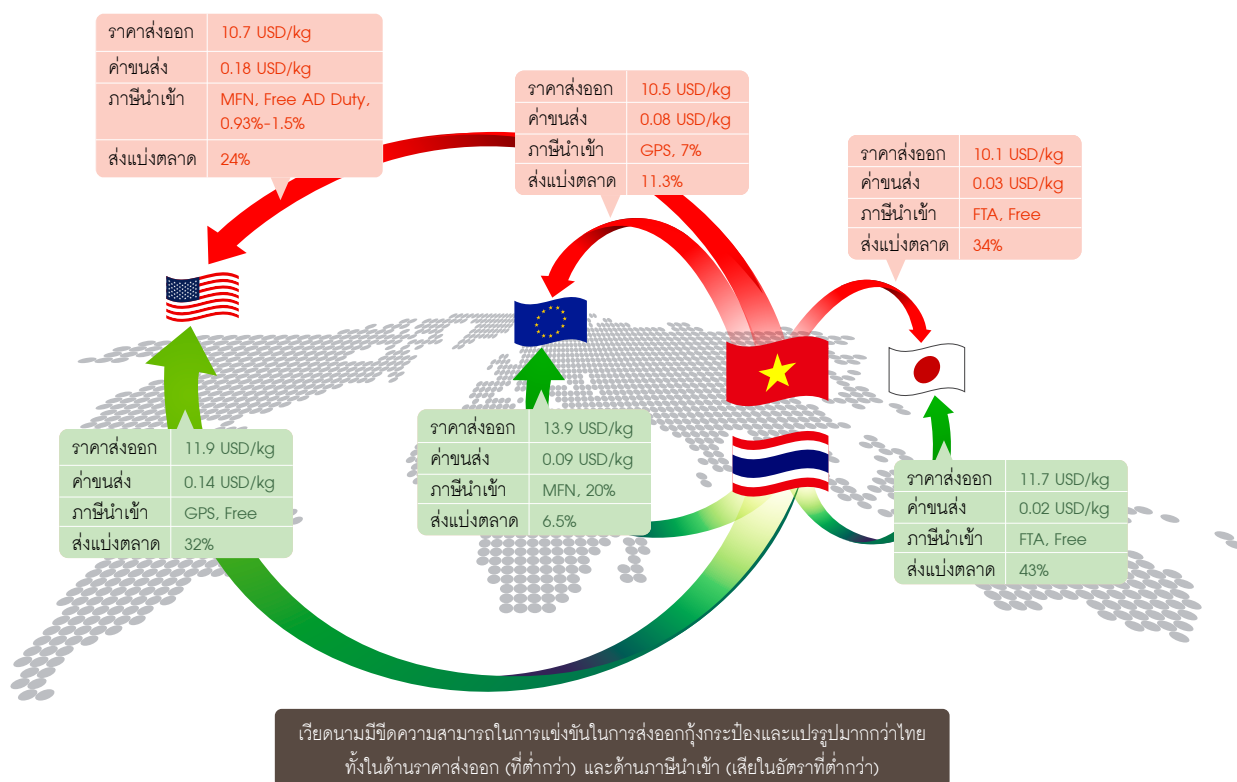
นัยต่อ SME ไทย : ผู้ประกอบการแปรรูปกุ้งควรเร่งปรับตัวเพื่อรักษาและเพิ่มขีดความสามารถ ในการแข่งขันในการส่งออก ไม่ว่าจะเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้ากุ้งกระป๋องและแปรรูปมากขึ้น เพื่อจับกลุ่มผู้บริโภคใหม่และฉีกหนีการแข่งขันทางด้านราคา ร่วมมือกับฟาร์มเพาะเลี้ยงกุ้งในการพัฒนา สินค้าให้เป็นไปตามความต้องการของคู่ค้า นอกจากนี้อุตสาหกรรมกุ้งเป็นอุตสาหกรรมที่พึ่งพาแรงงานเป็น สำคัญ จึงควรร่วมกับภาครัฐในการแก้ปัญหาแรงงานในอุตสาหกรรมแปรรูปกุ้งอย่างยั่งยืน

ที่มา : สสว. กระทรวงพาณิชย์ และศูนย์วิจัยกสิกรไทย ปี 2557

เปรียบเทียบขีดความสามารถในการแข่งขันการส่งออกกุ้งกระป๋องและแปรรูประหว่างไทยและเวียดนาม ปี 2557

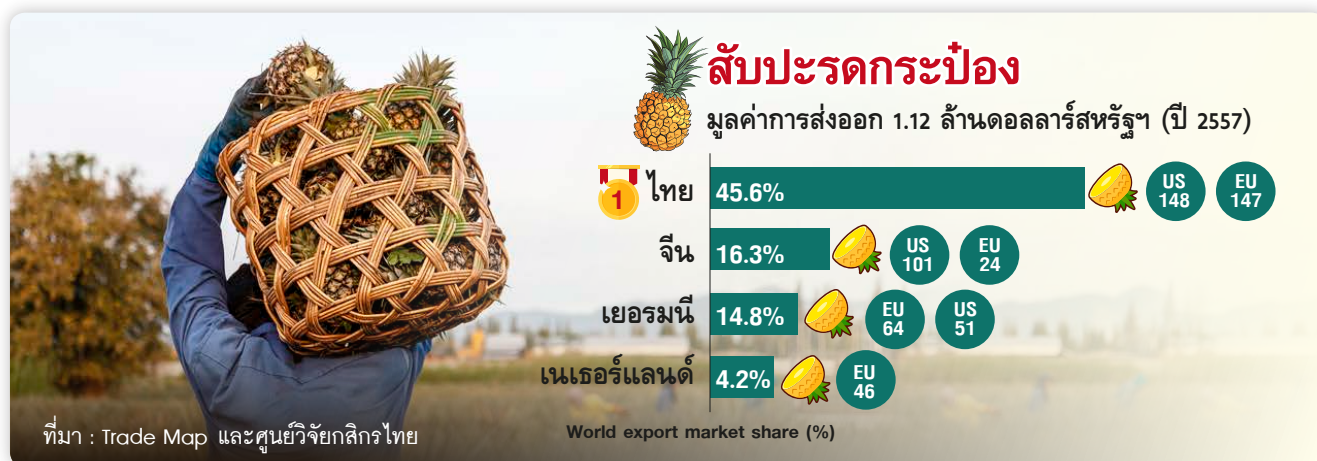

ที่มา : Trade Map, European Commission, สมาผู้ส่งสินค้าทางเรือแห่งประเทศไทย และศูนย์วิจัยกสิกรไทย

สับประรดกระป๋อง

ศักยภาพการผลิตสูง แต่เสียเปรียบทางสิทธิพิเศษทางภาษี

ในปี 2557 ประเทศไทยส่งออกสับประรดกระป๋องมากเป็นอันดับ 1 ของโลก โดยครองส่วนแบ่งตลาดส่งออกมากถึงร้อยละ 45.6 ของมูลค่าส่งออกสับประรดกระป๋องทั่วโลก โดยมีตลาดส่งออกที่สำคัญอย่างสหรัฐฯ และสหภาพยุโรป และมีคู่แข่งการค้าที่สำคัญอย่างฟิลิปปินส์และอินโดนีเซีย

หากพิจารณาขีดความสามารถทางการแข่งขันในการส่งออกสับปะรดกระป๋องระหว่างไทย ฟิlipปินส์ และอินโดนีเซียในตลาดส่งออกสหรัฐฯ และสหภาพยุโรปพบว่า ไทยยังคงรักษาขีดความสามารถในการแข่งขันในการส่งออกสับปะรดกระป๋องไว้ได้แม้จะเสียเปรียบในเรื่องต้นทุนการผลิตและภาษีนำเข้าที่เสียในอัตราที่สูงกว่าฟิลิปปินส์และอินโดนีเซีย นั่นเป็นเพราะไทยมีศักยภาพในการแปรรูปสับปะรดสูง ทั้งในด้านการผลิตและจำนวนโรงงานที่ได้มาตรฐานระดับส่งออก รวมถึงความพร้อมของธุรกิจที่เกี่ยวข้องที่สนับสนุนอุตสาหกรรมการผลิตสับปะรดกระป๋อง ในระยะข้างหน้าหากฟิลิปปินส์และอินโดนีเซียมีความพร้อมในการขยายกำลังการผลิตก็มีความเป็นไปได้ที่จะเข้ามาแย่งตลาดส่งออกของไทย

นัยต่อ SME ไทย : การจัดการต้นทุนการผลิต (ต้นทุนแรงงานและต้นทุนวัตถุดิบ) จะเป็นปัจจัยท้าทายของ SME ไทยในระยะต่อไป หากฟิลิปปินส์และอินโดนีเซียซึ่งมีต้นทุนการผลิตต่ำกว่ามีความพร้อมในการขยายกำลังการผลิตและเข้ามาแย่งตลาดส่งออกของไทย ดังนั้นการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในกระบวนการผลิตแทนแรงงาน เช่น เครื่องปอกสับปะรด จะช่วยลดต้นทุนการผลิตและลดการพึ่งพิงแรงงานได้ในระยะยาว

เปรียบเทียบขีดความสามารถในการแข่งขันการผลิตและส่งออกสับปะรดกระป๋องระหว่างไทย ฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซีย ปี 2558

ไทย มีความได้เปรียบในด้านศักยภาพในการผลิต (จำนวนโรงงานแปรรูปและกำลังการผลิตที่มากกว่า) แต่เสียเปรียบในด้านต้นทุนการผลิต (ค่าแรง+รับซื้อสับปะรดจากเกษตรกร) และอัตราภาษีนำเข้าไปยัง EU ที่สูงกว่าประเทศคู่แข่ง

โครงสร้างส่งออก		
สด/แห้ง	น้ำสับปะรด	สับปะรดกระป๋อง
1,600 ตัน	8.5 หมื่นตัน	4.9 แสนตัน

ราคาส่งออกเฉลี่ยต่อหน่วย
1 USD/kg

Tariff	GSP, 0%	MFN 17.6% ถึง 25.6%
Share*	45.1%	38.5%
CAGR**	1.5%	-5.5%

ฟิลิปปินส์ มีความได้เปรียบในด้านต้นทุนการผลิตที่ต่ำกว่าไทย (ค่าแรงต่ำกว่าไทย+โรงงานแปรรูปสับปะรดกระป๋องปลูกสับปะรดป้อนเข้าโรงงานเอง) และไม่เสียภาษีนำเข้าไปยัง EU แต่เสียเปรียบในด้านกำลังการผลิต (มีโรงงานแปรรูปสับปะรดกระป๋องน้อย)

โครงสร้างส่งออก		
สด/แห้ง	น้ำสับปะรด	สับปะรดกระป๋อง
2.7 แสนตัน	1.4 แสนตัน	3.2 แสนตัน

ราคาส่งออกเฉลี่ยต่อหน่วย
0.83 USD/kg

Tariff	GSP, 0%	GSP+, 0%
Share	28.9%	12.0%
CAGR	-0.4%	10.6%

อินโดนีเซีย มีความได้เปรียบในด้านต้นทุนการผลิตและอัตราภาษีนำเข้าไปยัง EU ที่ต่ำกว่าไทย แต่มีการบริโภคสับปะรดสดภายในประเทศสูง

โครงสร้างส่งออก		
สด/แห้ง	น้ำสับปะรด	สับปะรดกระป๋อง
900 ตัน	2.1 หมื่นตัน	1.7 แสนตัน

ราคาส่งออกเฉลี่ยต่อหน่วย
0.97 USD/kg

Tariff	GSP, 0%	GSP+, 0%
Share	18.3%	19.1%
CAGR	4.0%	-1.6%

ที่มา : Trade Map, Global Trade Atlas และศูนย์วิจัยกสิกรไทย

* คัด Market Share จากปริมาณ

** คำนวณ CAGR ปริมาณการส่งออกในช่วงปี 2553-2558

กล่าวโดยสรุป สินค้าส่งออกอาหารแปรรูปของไทยยังคงรักษาขีดความสามารถทางการแข่งขันไว้ได้ ยกเว้นกุ้งกระป๋องและแปรรูปที่สูญเสียความสามารถในการแข่งขันไปให้เวียดนาม ทั้งนี้ปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่คงรักษาขีดความสามารถในการแข่งขันในการส่งออกที่สำคัญไว้ได้ คือสิทธิพิเศษทางภาษีอากร ซึ่งในบางรายการส่งออกก็กำลังจะหมดไป ในขณะที่คู่แข่งยังมีสิทธิพิเศษอยู่ เพราะการทำข้อตกลงการค้าเสรีกับคู่ค้า ดังนั้นผู้ประกอบการอาหารแปรรูปเพื่อการส่งออกจึงควรเร่งปรับตัวแต่เนิ่นๆ เพื่อรักษาขีดความสามารถทางการแข่งขัน โดยการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สินค้าอาหารแปรรูปมากขึ้น เพื่อฉีกหนีการแข่งขันทางด้านราคากับคู่แข่ง รวมทั้งคงคุณภาพการผลิตให้ได้ตามมาตรฐานสากล

